

Sällskapet Strömstierna – Nyhetsbrev 22

Hej alla,

I dessa ännu något förhoppningsvis mer säkra tider hoppas jag att Ni alla alltjämt håller distansen fullt ut ... För att åter försöka pigga upp Er litet så kommer nu Nyhetsbrev 22.

Utöver nyheterna i detta brev om Lysekils historia finns de gamla nyhetsbreven tillgängliga på vår hemsida: Nyhetsbrev 1: 1543 – 1587. N:o 2: fram till år 1610. N:o 3: till 1658-02-26. N:o 4: till 1679-08-22. N:o 5: till år 1700 (Lotsstation på Lotsberget). N:o 6: till freden i Nystad 1721-08-30. N:o 7: till 1747 cirka. N:o 8: till 1778-01-24. N:o 9: till år 1800. N:o 10: till fredsavtalet med Norge 1814. N:o 11: till år 1830. N:o 12: till köpingsbildandet 1836-02-27. N:o 13: till 1843. N:o 14: till 1850. N:o 15: till 1857. N:o 16: fram till 1860, N:o 17: till 1863. N:o 18: 1864-1866. N:o 19: 1867-1870. N:o 20: 1871-1873. N:o 21: 1874-1876.

Nyhetsbrev 22 innehåller information om händelser i Lysekil åren 1877-1879. Intressant att notera är dels sillens återkomst samt att Lysekil nu får egen polis. Dessutom erhåller Lysekil gatuadresser för första gången! Dessa adresser byts i sig ut mot nya gatuadresser år 1928! Men detta återkommer vi till!

Nyhet

Sällskapet Strömstierna fyllde alltså 20 år 2020 men vårt tänkta firande söndagen den 7 juni 2020 ställde vi alltså in – allas säkerhet kom i första hand. Men vi är nu fyllda 21 år och vi firade detta lördagen den 18 september på Gamla kyrkogården i Kyrkvik! Ni bör dessutom notera vår nya Facebook-sida: Sällskapet Strömstierna! Tack för Din goda idé Ingemar!

När Ni läser denna Lysekils historia har jag källreferenser till de flesta händelser. Tanken med detta är dels att visa var informationen är hämtad, dels att stimulera till mer läsning. Ni kan på vår hemsida även hitta en Källförteckning över litteratur som berör Bohuslän och Lysekil.

Nyhetsbrev 14 innehåller en förteckning över **Förkortningar**. Listan med förkortningar till källor och personer kan vara användbar. Några förkortningar kan vara ersatta med klartext!

Om Ni vill kommentera innehållet i denna **Lysekils historia** är Ni givetvis välkomna! Nästa Nyhetsbrev numro 23 kommer att sändas ut till Er i slutet av oktober 2021.

Mvh Per Stenros
perstenros@gmail.com

./

Lysekils historia

- 1877 En ny sillperiod börjar genom storsillens återkomst. Detta har man väntat på i nästan 70 år. Under sillperioden tar hushållningssällskapet initiativet till att inkalla sillsalterskor och tunnbindare från Skottland. (Knuth Hansson, sid 147-148)
- 1877-1907 Ångfartygs AB Göteborg-Strömstad trafikerar sträckan Göteborg – Strömstad - Norge med ångaren OSCAR DICKSON. (AL, Posthistoria)
- 1877-1916 Ångaren VALBORG trafikerar bland annat sträckorna Göteborg - södra Bohuslän samt Uddevalla - Lysekil. (AL, Posthistoria)
- 1877 Arkitekt Anton Hugo Hörlin, född 1851-07-30 i Marstrand, gör ritningarna till Carl Curmans annexvilla i Lysekil. (SBL, Band 19)
- 1877-01-06 Föreningen Enighet ger Styrka stiftas i en snickareverkstad inom egendomen n:o 7 Maria Qvarngränd – numera Maria Qvarngata – å Södermalm i Stockholm. (Enighet ger styrka 1877-1945, sid 1)
- 1877-01-.. På kommunalstämman uppläses ett protokoll från Stångenäs Häradsrätt vari meddelas att Kungliga Generaltullstyrelsen erhållit inteckning på en tomt belägen på mark som kallas "undantagslägenheten i Rosvik". På tomten skall nytt tullhus anläggas. (Per Carlsson, 1877)
- 1877-03-.. Kommunalstämman tar ställning till 1876 års räkenskaper och bokslut. Tjugo köpingsbor boende i Kyrkvik anhåller i skrivelse till stämman på nytt om bidrag på 200 kronor för anläggande av en brygga i Kyrkvik. Framställan avslås med motiveringen att detta ej är en hela kommunens angelägenhet. (Per Carlsson, 1877)
- 1877-04-03 Till stämman meddelar handlare Robert Nordvall att han på grund av ökade inkomster av försäljning och utminuterig av spritdrycker i köpingen nu är villig att öka sitt frivilliga bidrag till kommunens kassa till 3.000 kronor per år under fem år. Detta under förutsättning att inga nya tillstånd till försäljning och utminuterig ges.
- Kyrkostämman beslutar att direkt starta orgelbygget. Men svårigheten att få tag i orgelbyggare, tillsammans med Benjamin Gabriel Molléns sjukdom, bidrar till att arbetet skjuts upp. (Per Carlsson, 1877)
- 1877-05-05 På stämman meddelar kyrkoherden att han på grund av den stora inflyttningen är tvungen att upprätta en ny husförhörslängd. (Per Carlsson, 1877)

Från *Lysekil* skrifves till Göteb.-P:n den 22 dennes: Ännu är badgästernas antal icke så stort som vanligt denna årstid, men med hvarje båt anlända nya, och till midsommar samt d. 1 Juli väntas en mängd så väl till nya som gamla badinrättningen. Båda synas få lika mycket att göra. Baden och behandlingen i nya badinrättningen (Bansvik) prisas mycket och kallvattenkuranstalten der har redan fullt upp att göra. Någon egentlig sommarvärme har ännu icke inträdt här, utan är luften ännu för det mesta kylig med omväxlande blåst, regn och (en dag) starka hagelbyar. Något societetsliv visar sig ännu icke och blifver väl knappats förr, än musiken hitkommer, hvilket inträffar första dagarne af Juli.

1877-06-25 Från Lysekil skrives till Göteborgs-Posten den 22 dennes: Ännu är badgästernas antal icke så stort som vanligt denna årstid, men med varje båt anlända nya, och till midsommar samt den 1 juli väntas en mängd så väl till nya som gamla badinrättningen. Båda synas få lika mycket att göra. Baden och behandlingen i nya badinrättningen (Bansvik) prisas mycket och kallvattenkuranstalten där har redan fullt upp att göra. Någon egentlig sommarvärme har ännu icke inträtt här, utan är luften ännu för det mesta kylig med omväxlande blåst, regn och (en dag) starka hagelbyar. Något societetsliv visar sig ännu icke och liver väl kanppast förr, än musiken hitkommer, vilket inträffar första dagarna av Juli. (Aftonbladet 1877-06-25 via Rustan Gandvik)

1877-07-12 Benjamin Gabriel Mollén dör, 59 år och 3 månader gammal. (Släktdata, LYSEK-D1)

Bolagsstämma.
Delegarne uti *Lysekils nya Badinrättnings-Aktiebolag* i Bansvik varda härmed kallade till ordinarie Bolagsstämma Fredagen den 31 nästinstundande Augusti kl 4 e. m., i Badhuslokalen. på der anvisadt ställe.
Lysekil den 14 Augusti 1877.
(5926) **Styrelsen.**

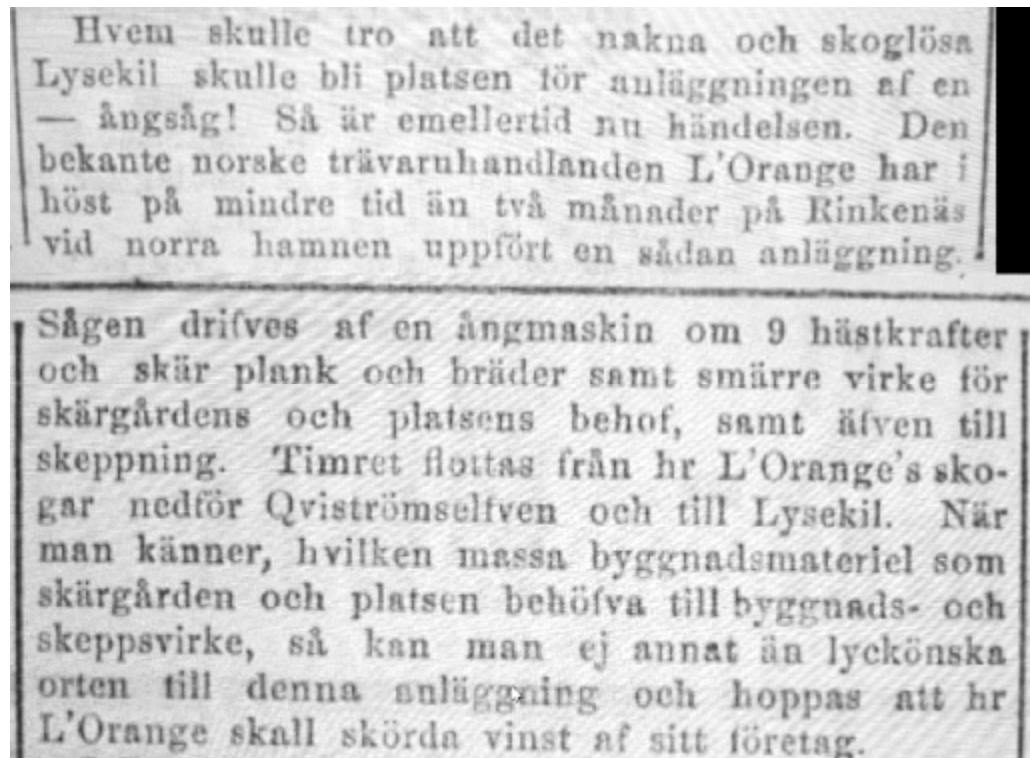
- 1877-08-20 **Bolagsstämma.** Delägarna uti Lysekils nya Badinrättnings AB i Bansvik varda härmed kallade till ordinarie Bolagsstämma Fredagen den 31 nästinstundande Augusti kl 4 e.m., i Badhuslokalen, på där anvisat ställe.
Lysekil den 14 Augusti 1877. Styrelsen. (Aftonbladet 1877-08-20 via Rustan Gandvik)
- 1877 Bansviks badhus får problem på grund av att badgästerna uteblir. Mitt under säsongen läggs verksamheten ned och bolaget går i konkurs.
- 1877-07-.. Den marinbiologiska forskningen i Gullmarsfjorden startar i Kristineberg på Skaftö. Kungliga Vetenskapsakademien köper in sin första tomt med tillhörande byggnad. Initiativtagare är professor Sven Lovén. Kristinebergs zoologiska station invigs i juli. (LP 2006-01-19)
- 1877-07-31 I stämmoprotokollet meddelas att ordförande konsul Benjamin Gabriel Mollén avlidit. Till minne av honom finns gatan ner mot Gamlestan, den så kallade Konsulliden. Till efterträdare som ordförande väljs tullinspektör Gustaf Emil Bundsen. (Per Carlsson, 1877)

- 1877-08-02 **Författningsenligt tillkännagives,** att den handelsrörelse, min avlidne fader herr konsul Benjamin Gabriel Mollén i livstiden härstädes idkat, kommer att av mig under firma Benjamin Gabriel Mollén, för egen räkning fortsättas.
Lysekil i juli 1877. **Benjamin Emilius Mollén.**
(Aftonbladet 1877-08-02 via Rustan Gandvik)
- 1877-08/09-.. På stämmorna i augusti och september behandlas bland annat huruvida kommunen skall biträda en fattig änka som påbörjat byggande av ett boningshus men ej klarat av att färdigställa bygget. Beslut tas att iordningställa ett rum och kök med bakugn i det påbörjade huset till änkan och hennes barn. Kommunens kostnad beräknas till cirka 800 kronor. (Per Carlsson, 1877)

1877-10-27 På stämman behandlas uppgjort förslag till inkomster och utgifter för 1878. Vid stämman meddelas att färgare Anders Gustaf Bergfalk begärt stämning av kommunens samtliga innevånare. Av protokollet framgår inte vad som är orsak till stämningen. Troligen är det det gamla ärendet med expropriation av tomten.

Kyrkan erhåller en ny altartavla i gåva av konsul Grave Josias Sundberg. Detta finns antecknat i kyrkostämmans protokoll från 4 mars och 29 oktober. (Per Carlsson, 1877)

1877-12-03 Vem skulle tro att det nakna och skoglösa Lysekil skulle bli platsen för anläggningen av en — ångsåg! Så är emellertid händelsen. Den bekante norske trävaruhandlanden L'Orange har i höst på mindre tid än två månader på Rinckenäs vid Norra hamnen uppfört en sådan anläggning. Sågen drivs av en ångmaskin om nio hästkrafter och skär plank och bräder samt smärre virke för skärgårdens och platsens behov samt även till skeppning. Toimret flottas från herr L'Oranges skogar nedför Kvistumälven och till Lysekil. När man känner, vilken massa byggnadsmateriel som skärgården och platsen behöver till byggnads- och skeppsvirke, så kan man ej annat än lyckönska orten till denna anläggning och hoppas att herr L'Orange skall skörda vinst av sitt företag. (Göteborgs Handels- & Sjöfartstidning 1877-12-03 via Rustan Gandvik)

1877-12-10 Två studerande från Uppsala Universitets Akademi har anmält intresse för att i Lysekil vilja inrätta en skola för Gossar och Flickor som skall motsvara åtminstone ett Statens Lägre Elementär Läroverk och dessutom en särskild

förberedande Navigationsskola. Frågan gäller om kommunen är villig att bidra med 400 kronor för hyra under två år samt bidra till anskaffandet av skolmateriel. Stämman beslutar enhälligt till styrka förslaget. En kommitté tillsätts för att tillsammans med lärarna närmare utreda frågan. [Anm: Suppleant är sjökaptén Magnus Pettersson.]

Av den skrivna framställan framgår bland annat att fordringarna för inträde i skolan skall vara att ”känna igen bokstäverna”. De sökande studenterna från Uppsala är Axel Valfrid Södergren, Holma Brodalen och E. Sjölander, Lysekil. (Per Carlsson, 1877) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 7.]

- 1877 Fotografiet är från Rosvik 1877.
Byggnaden till höger är det av Oscar Strandbergs far, skeppare Olof Magnus Strandberg, år 1873 uppförda bostadshuset, Rosviksgatan 9. På dess plats byggdes 1918-1919 det nuvarande Tidningshuset.
Övriga hus på bilden lät skepparen Emil Bernhard Lycke bygga. Det vänstra huset är uppfört år 1870 och det i mitten år 1875. (Oscar Strandberg, Vikarvets Årsbok 1992-1993) (Knuth Hansson, sid 90)
- 1877-1878 Sveriges Handelskalender skriver att J. F. Hallmans bokhandel i Uddevalla har filial i Lysekil. (Knuth Hansson, sid 136)
- 1878 cirka Gatstenshuggning på Stångenäset startar. (EGG, Del II, sid 16) [Anm: Det är oklart var detta sker.]

- 1878 Lågkonjunkturen når Sverige, bland annat drabbas järn- och skogshanteringen.
- 1878 Kunglig Maj:t utfärdar en ny skolordning, den så kallade läroverksstadgan. Lärdomsskolor och latinskolor får rätt att kallas för läroverk. Det högre läroverket leder fram till studentexamen medan det lägre läroverket ej har denna examen.
- 1878 Kunglig Maj:t utfärdar en skjutsstadga som avlöser gästgiveriordningen från 1734. Den nya stadgan gör skillnad på gästgivargårdar och enbart skjutsstationer. Detta innebär att i Göteborgs och Bohus län blir 42 gästgiverier nu enbart skjutsstationer. (Västsvensk Hotell- och Restaurantkrönika, sid 109) (Krantz, Hemmavatten och vrakstränder, sid 84)
- 1878 I Foss beslutas om så kallad sommar- och vinterskola. De äldre barnen skall under vintermånaderna besöka skolan varje dag och de yngre barnen under den mildare årstiden. Överåriga barn skall som förut komma till skolan en dag i veckan tills de kan avlägga avgångsexamen.
Eldning och rengöring av skolsalarna uppdras åt lärarna mot särskild ersättning. Barnen har skyldighet att hjälpa till. De indelas i städgrupper som i tur och ordning städar efter lektionernas slut på dagen. Före skolarbetets början på morgonen skall de också ha eldat. Barn med lång skolväg befrias dock från detta arbete. Undern vintern får pojkarna hugga ved medan flickorna får sköta städningen.
- 1878 Ångfartygs AB Göteborg-Strömstad trafikerar sträckan Göteborg-Lysekil-Saltkällan med ångaren STRÖMSTAD (I). (AL, Posthistoria)
- 1878 I Fiskebäckskil byggs ett societetshus nära varmbadhuset. (LP 1993-07-07) (1993-11-05)
- 1878 Emil Bernhard Lycke (E.B. Lycke) startar konserverfabrik i Lysekil på nuvarande Rosviksgatan 11. (Knuth Hansson, sid 148) (Knuth Hansson, Fiskkonserverindustrin i Bohuslän, sid 14)
- 1878 August Efraim Lysell startar ansjovisinläggning vid Södra Hamngatan i Lysekil. Den är kombinerad med speceri- och diversehandel. (Knuth Hansson, sid 148) (Knuth Hansson, Fiskkonserverindustrin i Bohuslän, sid 11)
- 1878 Gideon Flodin övertar för några hundra kronor ett patent på en ny metod för tryckning på metallplåt. Han bor vid denna tid i Göteborg och är verksam inom plåteballagebranschen. (LP 1998-06-26)
- 1878-01-07 **Sillen står tjockt i fjordarna**

Sillfisket å westkusten fortgår i stor skala. Göteborgsångaren NORDEN hade ankommit till Lysekil från Bowallstrand, der den på 18 timmar lastat 1.000 tunnor storsill. Wid Smögen skola på en natt 22 båtlaster fångats.

Mellan "Hjertö" och "Kalfö" har jag samtalat med många båtlag, som under natten kastat sina wader, hwilka nu stodo fulla med storsill. Mycket mer skulle kunnat erhållas, om försäljning kunde ske. Man wille nu ej länsa fångsten, som uppskattades till 5.000 tunnor, innan köparen infunno sig.

Storsillen i fjordarna står tjock och backefiskare ha sett hwaler i mängd. I Fjellbacka fortfarande ymnig tillgång på storsill, som wid bryggan betingar 50 öre tunnan.

GUNHILD fortsätter nu kosan åt Strömstad till. Fiskeriintendent Gerhard von Yhlen har här kommit ombord. (Ö.P. 7/1) [FK, sid 179]

- 1878-01-14 Kommunalstämman tar bland annat upp frågan om belysningen i Gamla köpingen. Stämman beslutar att frågan skall tas upp på oktoberstämman. (Per Carlsson, 1878)
- Enligt uppgift finns vid denna tid endast tre gatlyktor i Lysekil - vid Rosvikstorg hos distriktsläkare Rehnberg, hos handlande Johan Bernhard Jonsson på Kungsgatan 21 och vid Bohusläns Enskilda Bank, som hyr lokal av handlande Martin Julius Magnusson på Kungsgatan 30. (Lysekils Sparbank 125 år, sid 33)
- 1878-01-22 Lysekils Privatskola startar i mamsell Carolina Wennergrens hus, Gamla Strandgatan n:o 81, Kungsgatan 7. Denna första termin svarar två lärare och en handarbetslärare, som undervisar flickorna i slöjd, för undervisningen. Månadsavgiften är 8 kronor för gossar och 5 kronor för flickor. Skolan kallas även för Magistrarnas skola. Skolan är igång till början av 1890-talet. (KAT, sid 33) (IH, LP 2005-06-17)
- 1878-02-08 Kommunalstämmans fortsättning behandlar doktor Erik Adolf Rehnbergs skriftliga hemställan hos stämman att få köpa tomten som hans hus är uppförd på.
- Vid denna tid ägs all jord av Lysekils jordägare och dessa hyr i de flesta fall ut tomterna för husbyggen. I vissa enstaka fall säljs tomter med äganderätt.
- Stämman beslutar efter ingående debatt att försälja tomten till doktor Rehnberg. Vid stämman är 25 jordägare antecknade. Vid den fortsatta stämman är 18 jordägare deltagande vid granskandet och godkännandet av köpekontraktet. Till kontraktet är bifogat tomtkarta och tomtens nummer är angivet till 188 3/4 och är belägen i Rosvik på "den för allmänt byggnadsbehov avsatta jorden". Detta visar den stora betydelse tomtförsäljningen har i Lysekil under slutet på 1800-talet. (Per Carlsson, 1878)

1878-03-04 Carl Curman och Calla Lundström, född 1850-11-12 på lägenheten Strand i Kristina församling i Jönköping, gifter sig. Calla är dotter till fabrikör Carl Frans Lundström och Sofia Christna Malmberg, båda från Jönköping. Calla är sedan 1874 änka efter förste bataljonsläkare, medicine doktor Adolf Liljenroth. (SBL, Band 09) [Anm: se (Jönköpings Kristina C:8, 1833-1855, sid 431) och (Jönköpings Kristina AI:33, 1845-1851 sid 344).]

1878 Curmans Lillstuga står klar. (Curmans villor, sid 11)

1878-06-2x Curmans villa vid Södra hamnen brinner ner med alla de konstskatter den innehåller och därtill frukten av ett tioårigt arbete med klimatologiska observationer, som Carl ämnat lägga till grund för ett större verk. Denna förlust är oersättlig. (SBL, Band 09)

1878-03-.. Länsstyrelsen fastställer ett nytt sotningsreglemente.

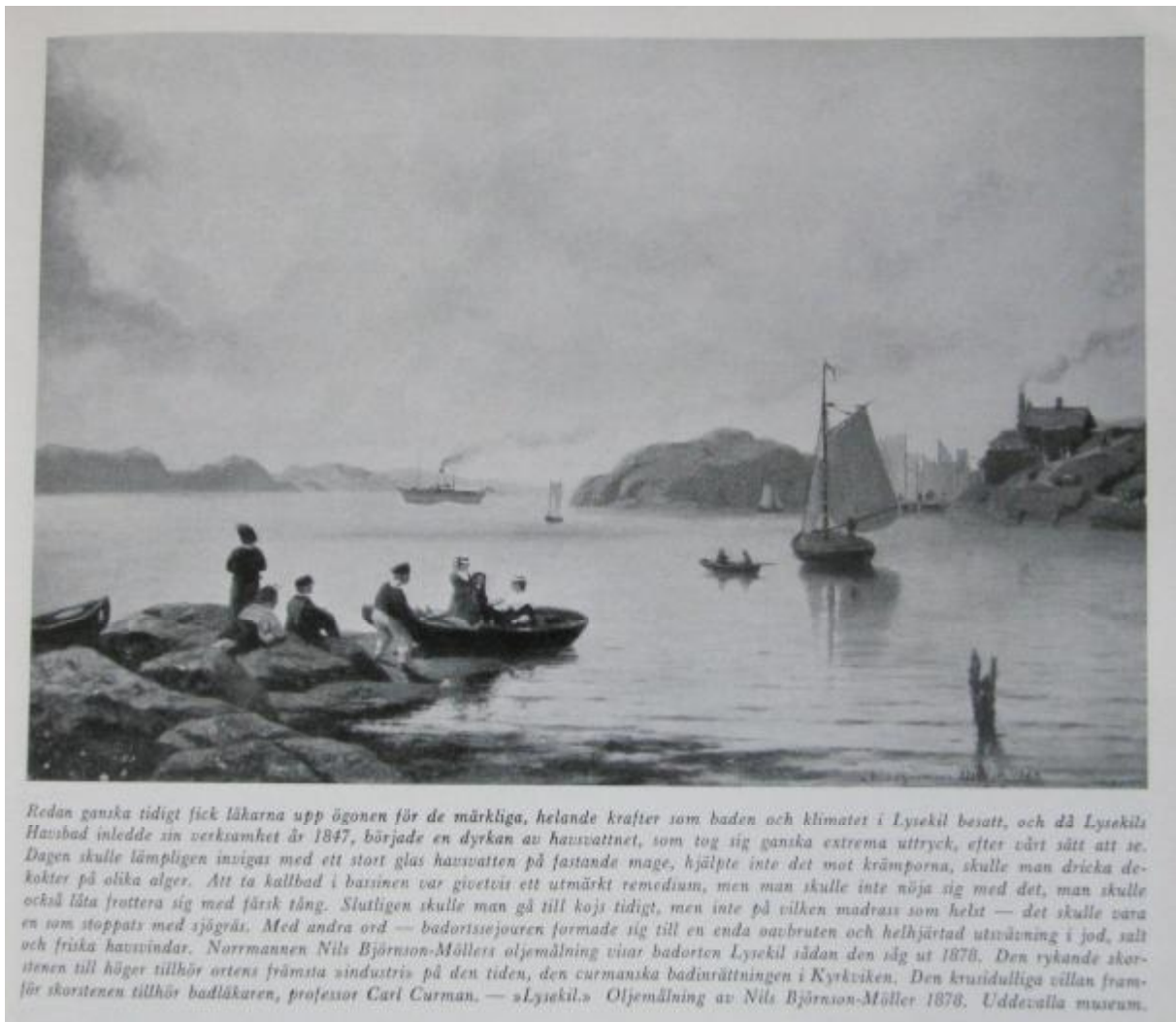
1878-03-.. Kommunalstämman behandlar länsstyrelsens fastställande av sotningsreglemente. Sotning skall ske var tredje månad för eldstäder i allmänhet, men varje månad på värdshus, bagerier eller på andra ställen där

eldning är ofta förekommande. Till köpingens förste skorstensfejare utses Wilhelm Hallberg. (Per Carlsson, 1878)

1878-04-.. På stämman löses tvistefrågan om den bergfalkska tomten. Anders Gustaf Bergfalk får köpa den del av tomten som inte behövs för torg för ett pris av 1 krona per kvadrataln, på villkor att han nedlägger processen mot kommunen. (Per Carlsson, 1878)

1878-05-21 Stämman beslutar om förbud för tillfällig försäljning från gator och torg av kringresande försäljare. Orsaken är att nedsmutsning och osnyggheter förekommer i stor mängd och att kommunens inkomster av hyror är ringa. Undantag görs för fattiga änkor som äger rätt att sälja godsaker och kakor som hjälp till sin försörjning. (Per Carlsson, 1878)

1878-07-04 Kapten Claes Sixten Lilliehöök, född 1841-11-09 i Gillberga, Värmlands län, är chef för Stångens kompani, N:o 5, på Bohusläns Regemente. (SAR 1885)

- 1878 En stämmingsfull bild över Gullmaren och Södra hamnen i Lysekil med havsbadet och Curmans villor till höger. Oljemålning av Nils Björnson-Möller. Uddevalla Museum. (Allhem. Bohuslän, sid 151)
- 1878-09-02 Stämman behandlar på nytt skolfrågan i kommunen. Det rapporteras att motion föreligger vid Landstinget om att Landstinget skall bidra med ett årligt anslag om 2.000 kronor för inrättandet av en skola med två avdelningar, den ena en förberedande navigationsskola där huvudsakligen matematik och språk skall läsas, den andra skall motsvara statens 3-klassiga Elementarläroverk samt slutligen möjligen en tredje avdelning motsvarande en lägre folkhögskola och "skulle skolan ställas under Landstingets överinseende".
- Förslag föreligger att kommunen skall öka sitt tidigare anslag på 400 kronor under två år till hälften av det anslag som Landstinget kan komma att anslå. Under debatten på stämman framförs dels åsikten att kommunen har många mer angelägna frågor att satsa pengar på än på en ny skola och dels hur angeläget det är med skolan både för köpingen samt omgivande landsbygd och skärgård.
- Vid denna tid gäller för köping samma rösträttsbestämmelser som för stad. Var och en har en röst för varje bevillningskrona, dock maximalt 100 röster och högst en 50-del av kommunens hela röstetal. Efter samma grund har bolag och andra samfälligheter rösträtt. Vid denna stämma är det maximala röstetalet 45.
- Vid den följande omröstningen finns 244 röster på ja-sidan och 169 röster på nej-sidan. På ja-sidan finns kamrer Olof Niklas Nordström, Bohusbanken samt Benjamin Emilius Mollén & Co med 45 röster, doktor Erik Adolf Rehnberg och handlande Fredrik Leonard Carlsson har 33, tullinspektör Gustaf Emil Bundsen 28, postmästare Oscar Linders 23, Charlotta Landberg 20, fiskeriintendent Gerhard von Yhlen 12 och byggmästare August Svensson 5 röster. På nej-sidan har Lorentz Källare och Johan Bernhard Jonsson genom sina rederier 45 röster, Johannes Wallin 20 och Julius Backman 10. Övriga 49 röster ges av tio stycken "mindre gubbar" i den gamla köpingen.
- På samma stämma beslutas enhälligt att inköpa två stycken brandsprutor som vardera kastar strålen 90 fot högt med 90 kannor vatten i minuten. Kostnaden beräknas till 2.000 kronor och lån skall upptas för denna kostnad. Köpingen har nu tre stycken brandsprutor. (Per Carlsson, 1878)
- 1878-09-17 Vid landstingets sammanträde återkallar motionärerna sitt förslag om anslag till det påtänkta elementarläroverket. (BN 1878-10-25/KJ)

1878 Carl Curman köper in Bansviks Varmbadhus vid en konkursauktion. Badbolaget får nu namnet Lysekils Förenade Havskuranstalter. Verksamheten i Bansvik drivs som ett extra varmbadhus.

1878-09-.. ”Lysekil i september 1878.
Af de 700 badgäster, som här sökt ”nyttan och nöjes” under loppet af sommaren, synes ännu för några dagar sedan den lilla återstoden ängsligt vanka af och i den förr så lystra parken, der en och annan suck från dryader i urbleka slöjor dessutom blott alltför sorgligt erinrar om årstidens framskridna skede.

Väderleken har annars allt till den 10 september varit den skönaste och för baden mest gynnsamma, hvarföre och ovanligt många lyckade kurer omtalas äfven för sådana åkommor, för hvilkas bot mången annars återvänt med oförrättadt ärende. Så hafva icke mindre än 10 patienter, som ledo af svår ”giftassjuka”, här blifvit botade med ingångna partier.

Gästerna hafva således haft anledning att vara belåtna, men icke värdarne. Husegare, restauratörer, båtförare och alla, som här draga af badgästernas utgifter, klaga nemligen öfver den stora sparsamhet, hvarmed dessa i år blifvit gjorda, och blott fotografen säger sig hafva haft lika god affär som annars.

Om behållningen alltså varit mindre än under sist förflutna åren, hoppas man dock att densamma, när den dertill förmodande orsaken, penningbristen, upphört, skall återkomma till sitt förra belopp, hvarför ock slägga och hammare här äro i liflig verksamhet för uppförande af nya bostäder. Af sådana hafva under senare åren en mängd uppförts vid Kyrkoviken, hvilken med sitt rymliga och friska läge onekligen äfven erbjuder de mesta fördelarna för härhvarande gästers bekvämlighet, och man finner heller icke å någon af våra badorter så många verandor, lämpliga för hafsluftens inandande, som här.

Flertalet af dessa bostäder, som byggas af plank med 3 rum och kök på nedra botten samt trenne vindskammare, hafva nemligen alltid en och understundom två verandor åt husets långsida. En sådan liten byggnad, som här uppföras för en kostnad af 2.000 kronor gifver egaren en årlig behållning i hyra af 400 å 500 kronor under den korta tiden af 3 månader.

Bland nya byggnader i köpingen må särskilt nämnas nya badhuset och hotellet. Det första är uppfört i gamla köpingen vid Bansviken, sedan den här stationerade läkaren, doktor Rehnberg, hade samlat aktier till företaget. Nya badhuset är nu såldt till professor Curman.

Hotellet, som jemte rum för resande skall omfatta handelslokal, lånebibliotek m.m. har efter många trakasserier likväl lyckats komma till stånd och torde färdigt säkerligen till allmänheten till stort gagn.

Hvilka framsteg köpingen gjort under de tre sistförflutna decennierna, synes däraf, att husens antal vuxit från 120 till 500, innevånarnes från 700 till 1700, köpmännens från 8 till 20^{*)} och badgästernas från 100 till 2.000.

Den 19 september hade alla gästerna rest sin kos och samma dag gaf sig badintendenten, dr Curman, härifrån, och sedan dess har köpingen återfått sin normala prägel. Husegare, med sina familjer, som under badtiden bott i källare och träbodur, ha åter kommit fram i dagen och tagit sina bostäder i besittning; på verandorna, der nyss eleganta damer prunkade, hänga nu långa rader af sill till torkning; parken är full med upphängda tvättkläder och i bersåerna slåss fulla gesäller allt emellanåt, på köpingens förnämsta restauration, der nyss tonen gafs af badgästers finare bildning, herskar nu det råaste kroglif; en bostad, som nyss kostade 5 kronor per dag, kan nu få hyras för 50 öre, och priserna på lifsmedel hafva fallit, men beskaffenheten har äfven försämrats. X.

*) En af köpmännen omsätter 16.000 kronor under loppet af julimånaden blott.” (BN 1878-10-21/KJ)

- 1878-10-15 Kommunalstämman behandlar framställan från kronofogde Karl Anton Nordvall om att anställa två poliskonstaplar. Köpingen innevånarantal har på 20 år fördubblats och det är angeläget att denna fråga löses. Stämman bordlägger frågan.
- 1878-10-16 Stenhuggare Markus Karlsson, född 1847-10-18 i Surteby, Älvsborgs län, flyttar in från Surteby till Fiskebäck. (Lyse IU, B:1, 1861-1894, bild 27, samt Hfl, 1871-1880, pag 119)
- 1878-10-25 ”Bref från Bohuslän. Lysekil den 25 oktober.
Hösten har nu på fullt allvar gjort sitt inträde. Man känner sig så ruskigt stämd, då man hör regnets beständiga piskande på rutorna i stället för att, som man nu så länge varit van, på morgnarna vakna vid att solen vänligt blickar in bak gardinen. Ännu ruskigare är det om man beger sig utom dörren. Det gäller då att med byxorna högt uppdragna balansera sig fram mellan gyttjepölarne.

Om man undantager gränden, som går genom gamla köpingen och som i stenläggning kan täfla med Uddevallas för alla besökande minnesvärda gator, eger, Lysekil egentligen ej mer än en gata, hvilken går runt hela köpingen och som fått det betecknande namnet ”Rännarbanan”. Denna gata utgör till största delen en med löst grus påfylld väg, hvarför och ordspråket ”gå med stenarne yra” här fått sin praktiska tillämpning.

Icke förty har dock, såsom någon så gentilt häromdagen uttryckte sig, Lysekil i dessa dagar blifvit indelad i gator, det är uttydt, att här och hvar i en krök blifvit på väggarne uppspikade plåtar med uppgift om delarnes olika namn. Ändå ett steg framåt! Allt detta förbisett är Lysekil om dagen en behaglig plats. Men så komma qvällarne.

Då skulle ett evigt månsken här vara en Guds gåfva för svärmare af alla slag. I afvaktan derpå får man i nedan med käppen framför sig trefva sig fram så godt man kan. Midt i köpingen gör man ett ögonblick halt vid "Lyktan" för att pusta ut, köper en "äkta Bremer" och så åter framåt mot ett okänt fjerran.

Det påtänkta elementarläroverket härstädes fick ej något anslag af landstinget denna gång. Motionären doktor Rehnberg återtog nämligen sin hemställan af den orsak att han fruktade få den afslagen. Man ansåg visserligen en dylik läroanstalt behöflig, men här, som i så många andra fall, var det en futtig formfråga som utgjorde stötestenen. Det tvistades om namnet – en del landstingsmän ville kalla läroanstalten för "högre folkskola", andra för "elementarläroverk" och andra återigen för "förberedande navigationskola". Skolan fortsattes likväl som ett slags privat elementarläroverk under ledning af tvenne lärare. Skolans stiftare, herr Södergren, har satt en annan person i sitt ställe för undervisningen, enär han sjelf denna termin vistas i Göteborg. Till betäckande af hushyran har skolan ett anslag af kommunen. Detta gör dock ej tillfyllest på långt när att hjälpa anstalten på fötter, hvarföre man ämnar söka anslag af regeringen. Man hoppas få något bidrag af de till Kunglig Maj:ts förfogande ställda medlen å ecklesiastikdepartementets sak.

Anjovisinläggningen pågår nu som bäst. Man tror att tillgången på skarpsill i höst ej blir mer än hälften så riklig som vid samma tid förlidet år. Med anledning häraf motses någon förhöjning i priset.

På tal om Lysekil, kunna vi ej med tystnad förbigå det bref härifrån, som varit införd i Bohusläningen hämtat ur en Stockholmstidning, hvilket bref sades ännu ej hafva förlorat något af sin tillämplighet på förhållandena för dagen. Nej, det har det visserligen ej, för så vidt som det någonsin egt denna tillämplighet, hvilket vi dock bestrida undantagande hvad som rör badhuset. Är silltorkningen t.ex. på verandorna, var med förlof sagt en osanning, likaledes påståendet att på härvarande förnämsta restauration herskar ett rått kroglif. Tvärtom saknar Lysekil hvad som egentligen menas med krog, och på gästgifvaregården herskar alltid ett fridfullt "stilleben", undantagande kanhända då några profryttare stöta samman der. Dessa bruka i allmänhet på sådana ställen som här betrakta sig sjelfva som ena underdjur och göra äfven små försök att visa oss, huru det tillgår i städerna. Vi tror för öfrigt, att få orter af Lysekils omfång kunna täfla med vårt samhälle hvad undgår den allmänna

ordningen, ehuru det för dess upprätthållande har summa en, eller riktigare sagt, en liten del i en man, nämligen traktens kronolänsman. Med det snaraste ämnar dock köpingen upprätta en polisstyrka af sex man.

I går tilldrog sig i härvarande hamn en beklaglig olyckshändelse. Då briggen "Lysekil" kom inlöpande, nedföll från dess ena rå en man af besättningen just som ankaret skulle kastas. Innan båt hann utsättas, var han redan försvunnen och hans lik sedan ej påträffats. Den drunknade mannen var bördig från Brastad och hade varit sina åldersstigna föräldrars enda stöd.
Z." (BN 1878-11-04/KJ) (BN 1878-11-04/PS)

1878-10-31 "P.S. Den 31 oktober. Vi ska få polis!
Denna dagens brännande fråga har nu blifvit lyckligt löst. Vid den 29 dennes hållet sammanträde beslöts nämligen, att 6 personer skola anställas för upprätthållandet af den personliga säkerheten, af hvilka 2 skola tjenstgöra om dagen samt fyra utgöra nattvakt. Det är visserligen ett fåtal för en så vidsträckt ort som Lysekil, men första steget är dock gjort, och "man måste rätta mun efter matsäcken!"

Det väckte ej ringa uppseende, att förslaget verkligen gick igenom. Man kan med själ säga om Lysekils samhälle, hvad Holberg säger om det mosopotanska språket; det är besynnerlig! Det är deladt i tvänne läger, hvilke streta åt olika håll - gamla köpingens innevånare hylla den satsen, att såsom det var under fars och farfars tid är ovillkorligen det bästa och äro beständigt emot allt, hvad nya köpingens innevånare föreslå till köpingens förbättrande. Det är därför ej underligt, att mycket får vara, såsom det är, hvilket kunde vara annorlunda.

Under den svåra storm, som den 25 dennes rådde härstädes, strandade vid Gullholmen galeasen "Hilheline Gerdaldine" hemma i New Harlington, och stadd på resa från Riga till Leith mest last af oljekakor. Den var öfvergifven af besättningen, hvilken sedan ej hörts något om. Af de skador, fartyget lidit, tycks det som om det blifvit påseglat.

Samma dag dref koffen "Henrik Laurentz" hemma i Nedam, i land vid Kungshamn, sedan det mistat ankare och ketteringar. Z." (BN 1878-11-04/KJ)

1878-10-29 Kommunalstämman beslutar att verkställa beslut från 15 december 1876 att anställa sex brandvakter samt att anställa två poliskonstaplar. Medel för bekostande av brandvakter görs nu genom extra uttaxering bland husägare och innehavare av hyreslägenheter.

Kommunstyrelsen anställer i första omgången en poliskonstapel, Alfred Andersson Uddén från Samneröd.

Kommunstyrelsen upprättar en instruktion för polisen. Instruktionen är detaljerad och upptar 28 paragrafer. Köpingen indelas i två distrikt. Första distriktet omfattar Nya köpingen utom Kyrkvik och Kyrkogatan. Andra distriktet omfattar Lysekils Gamla köping, Kyrkogatan och Kyrkvik. (Per Carlsson, 1878)

[Anm PK: Systemet med extra utdebiteringar för olika uppgifter verkar omständligt och arbetskrävande, varför tar man inte in medel för dessa ändamål direkt över budgeten? Extra utdebiteringar görs även för att avlöna präster och läkaren.]

1878-11-04 Lysekils Sparbank hålles öppen för insättningar alla helgfria onsdagar och lördagar på f.m. (BN 1878-11-04/PS)

1878-11-04 **Utvandringen till Amerika.** Under sistlidne månad har över Göteborg befordrats 264 utvandrare emot 150 under samma månad sislidet år. Under årets 10 månader har befordrats 4.065 personer emot 2.954 under samma tid sislidet år. (BN 1878-11-04/PS)

1878-11-04 **Påpekning**
En öppen oberättigad krogrörelse med försäljning av maltdrycker bedrives på Lysekil vid öppen gata och det mest trafikerade ställe så väl under söcknedagar som som under det gudstjänst förrättas i kyrkan till och med långt in på nätterna. Insändaren är förundrad, att ordningsmakten låter sådant passera.
Insändare. (BN 1878-11-04/PS)

Till salu.
 Uti
J. F. HALLMANS Bokhandel,
 Uddevalla och Lysekil,
Glasögon, Termometrar
 &
Pince-nez.
SPEL-KORT.
 Fotografi-Album och Ramar.
AMYKOS.
 Eau de Cologne och Parfymer.
 Stort lager uti **HALLMANS** Bokhandel.
 (109)

1878-11-04 Till salu Uti J. F. HALLMANS Bokhandel, Uddevalla och Lysekil.
 (BN 1878-11-04/PS)

Strandvraksauktion.

Onsdagen den 6 dennes kl. 1 e. m. försäljes genom offentlig auktion på Lysekil såväl vraket efter den på Sillesfär wid Gullholmen strandade koffen Hilkeline Gerhardine med deri qvarvarande last oljekälar, som den bergade delen af lasten cirka 1,000 centner oljekälar.

Spekulanter kunna komma till auktionen från Göteborg och södra skärgården med ångaren Albrektsfund och från Uddevalla med ångaren Valborg.

Uddevalla den 1 November 1878.
 (103) Tullkammaren.

1878-11-06 Strandvraksauktion
 (BN 1878-11-04/PS)

- 1878 Lagesbild av förhållandet i Lysekil - enligt historieskrivare Fritz Lüsich: I fiskebyn Lysekil, "oredigt utströdd mellan branta klippor och stenblock", var Kungsgatan ännu på 1870-talet "en smal körväg med djupa hjulspår och oftast stora vattenpölar, där man om kvällarna måste vandra med lykta i handen. På ängarna kring nuvarande Drottninggatan betade korna och särskilt beryktad var Molléns kossa, som brukade nappa till sig hötappar ur böndernas kärror. Svinen skubbade sig gemytligt mot stengärdesgårdarna och hönsen trivdes bland strå- och gödsel-stackarna. Butikerna var få och först in på 1880-talet blev det affärsstil över gatan". (Lüsich, Lysekils Historia, sid 29)
- 1878 Landstinget tillsätter en kommitté för sjukhusfrågor. Kommittén föreslår att sjukstugor bör inrättas ibland annat, Marstrand, Lysekil och Grebbestad. En ny kommitté tillsätts som skall utreda behov och kostnader "för en mindre sjukvårdsinrättning för länets mellersta skärgård". Kommittén tar under hösten kontakt med berörda kommuner och framlägger förslag till organiserandet av en sjukstuga i Lysekil.
- 1878 Lysekils Brännvinsaktiebolag ger en vinst till köpingen på 3.500 kronor. Fattigvården kräver detta år 3.855 kronor. Skatten till den borgerliga kommunen hålls kvar vid 2:50 kronor.
- 1878-11-.. På kyrkostämman tas orgelfrågan till behandling igen. Nu är ett delvis nytt läge genom att komminister Josefsson, tullinspektör Gustaf Emil Bundsen och apotekare Johan Ludvig Lundberg startat en insamling som "vunnit sådant erkännande och visat ett öfver förväntan gynnsamt resultat, att redan omkring 1.000 kronor troddes vara tecknade". Man föreslår att två offerdagar skall anslås för orgelbygget.
- 1878-12-09 Annonser i Bohusläningen
JUL – EXPOSITION
Af
Manufaktur – Galanteri –
och
KORTA VAROR
Passande Julpresenter
Af
Guld-, Silfver-, och Nysilfverarbeten,
Franska, Italienska, Japanesiska, Engelska,
Tyska och Svenska Modeartiklar,
Toalettprydnader & Parfymer
Rikligt urval af Leksaker
m.m m.m.

till billiga priser hos
ANDERS GUSTAF BERGFALK

HANDSKAR och VANTAR
För HERRAR och DAMER samt
ÖRN-HANDSKAR
Hos
A. G. BERGFALK
LYSEKIL

Pelsvaror och Paletåer
Gummigaloscher och Bottiner
Filt- och Silkeshattar
A.G. BERGFALK
LYSEKIL

(BN 1878-12-09/KJ)

1878-12-16 Annonser i Bohusläningen

I LYSEKIL
Mottagas ANNONSER
För Bohusläningen
Hos handlanden A.G. BERGFALK
Utan något vidare besvär för
Annonsörerna eller annan kostnad,
Än i öfverenskommelse med
Tidningens annonspris
LÖSNUMMER
Å åtta öre styckes försäljes
Äfvenledes hos handlanden Anders Gustaf Bergfalk.

(BN 1878-12-16/KJ)

1878-12-28 Vid kommunalstämman föreligger framställan från barnmorskan om höjd lön. Stämman avslår hennes framställan.

Vid stämman väljs brandbefäl. Till köpingens första brandchef väljs löjtnant Herman von Holten och till vice brandchef handlande Fredrik Leonard Carlsson. Till brandmästare för spruta nr 1 väljs garvare Martin Carlsson, för spruta nr 2 utses byggmästare August Svensson till brandmästare, bleckslagare John Lundin till vice brandmästare och Carl Eliasson till strålförare, för spruta nr 3 utses bleckslagare Sven Leonard Kjellberg till brandmästare, urmakare Jonas Magnus Andersson till vice brandmästare och bagare Sven Åkerman till strålförare.

Revisionsberättelsen för årets räkenskaper visar att fattigvården kostat kommunen 2.427 kronor. Kommunalnämnden visar ett underskott på 2.629 kronor. (Per Carlsson, 1878)

1878-12-28

Lysekil den 28 december 1878

”Vid idag hållen ordinarie kommunalstämma återvaldes för nästa 4 årsperiod till ordförande och vice ordförande i stämman tullinspektoren Bundsen och doktor Rehnberg samt till ordförande och vice ordförande i nämnden nyvaldes handlanden och kamreraren Fr. Karlsson och konsul Emilius Mollén i stället för handlande Johannes Wallin och handlande, skeppsredare Johan Bernhard Jonsson, hvilka undanbett sig återval. Om också ett eller annat af dessa val kunnat utfalla något annorlunda, hoppades man dock, att köpingen med dessa män i spetsen för styret bör kunna gå framåt; men också ha de ett rikt fält för verksamhet, om de eljest ha vilja och förmåga att verka; man kan ej fränkänna dem någotdera. De ha dock att kämpa med flere svårigheter för att kunna leda samhället framåt, här må endast anföras det sedan länge kända och mycket omskrifvna oppositionsbegäret från de gamlas läger, hvilket väl dock till en stor eller största delen skulle kunna undanrödjas, om det dels funnes enighet och intresse för det allmänna (eller här kommunala) inom det andra lägret, dels den ekonomiska ställningen icke allmänneligen vore så tryckt. Men äfven i detta lilla lifaktiga samhälle hoppas man på snart återkommande bättre tider, och då, om ej förr, vilja vi ligga våra styrande män på hjertat ordnandet af flera för samhället viktiga angelägenheter; här må endast nämnas upplysning på gatorna, dessa gators förseende med gångbanor, anskaffande af polis m.m. Skulle det ej under dessa bistra tider ha varit lämpligt att bereda en mängd fattigt folk, som nu nödgas bettla eller svälta, arbetsförtjänst genom något för samhället allmännyttigt arbete. Vi nämnde nyss gångbanorna på gatorna, skulle ej materialerna härtill vara just ett sådant arbete? - Vi nämnde äfven bland nödiga saker polis. Meningarne ha varit något delade om behöfligheten häraf. Ha varit, sade vi, enär vi hoppas, att det nu endast är en mening derom eller att den är ytterst nödvändig. Man ser det vid större enskilda tillställningar, såsom enskilda tillställningar, såsom bröllop, man ser det, när en mängd främmande fartyg ligga i hamnen, man ser det, för att ej tala om sommarmånaderna med så många resande, när arbetaren tagit sig ledigt och offerar förtjensten på dryckenskap, hvilket tyvärr icke är något sällsynt. På tal härom kunna vi icke underlåta erinra om ett missförhållande som förut varit påpekadt i eder aktade tidning. Det stod nemligen under sistlidne höst att läsa om en, vid en större gata belägen otillåten ölkrog, der mycket oväsen förnamns icke allenast söckendagar utan t.o.m. helgedagar under pågående gudstjänst och långt in på nätterna. Här hade polisen många gånger haft ett rikt fält för sin verksamhet. Man förvånade sig i den insända uppsatsen, att denna rörelse kunnat undgå ordningsmaktens och allmänna åklagarens uppmärksamhet. Men man torde förvåna sig ännu mera, då man erfar, att samma otillåtna rörelse ännu bedrifves

och florerar. Man har då naturligen trott, att ordningsmakten, att allmänna åklagaren härom lefvat i den största okunnighet; men man har äfven härutinnan tagits ut tvifvelsmålet. För icke länge sedan blef man i tillfälle observera annat. Allmänna åklagaren i egen person anställer offentlig auktion för tredje persons räkning alldeles vid ingången till denna krog, utan tvifvel såväl för att gynna krogegaren, som på det att köplusten skulle efter intagen förtäring stegras. Månne allmänna åklagaren glömt den författning, som säger, att vid bevaringsmönstringar, auktioner etc. få icke dylika ställen hållas öppna; och här talas naturligtvis om de tillåtna. Hvad skall man säga om slikt förfaringssätt?

Här har vi sedan flere veckor att fröjda oss åt en litet slädföre, som äfven flitigt begagnas såväl af närboende allmoge för hittransporterande af spannmål och andra produkter som äfven af köpingsboarne till nytta och förlustelse. Fiskaren tycker dock icke om denna vinter med dess ihållande ostliga och nordliga vindare; han påstår, att så länge dessa vindar äro förherskande, kommer ej sillen närmare land eller på sådant djup. Att den kan fångas; fiskaren påstår med bestämdhet, att den ”står” utanför, och att det blott behövs sydliga och vestliga vindar för att den skall komma in i den inre skärgården i riklig mängd; han säger sig härför kunna anföra många bevis; så har han vid idkandet af annat fiske senast i denna vecka fått flere exemplar stor, fet sill i sina fiskeredskap. Ehuru det så kallade Aalesundsfisket, som idkas under årets första månader, i fjol slog alldeles fel, tillfölje af ogynnsam väderlek, ristas dock en stor del bankskutor från kringliggande skärgård för att vid ”trettondetiden” gifva sig af till dessa under flere föregående år så rikt gifvande fiskplatser vid Aalesund; under det att en icke ringa del fiskare stanna hemma för att afvakta sillens ankomst.

Eder blifvande, tillfällige korrespondent.” (BN 1879-01-07/KJ)

- 1879-01-02 Det metriska systemet införs i Sverige och skall vara infört vid 1888 års utgång.
- 1879 Den första Godtemplarorden bildas i Göteborg. Det är en helabsolutistisk nykterhetsrörelse med förebild från USA. De nya föreningarna, IOGT, NTO mfl, växer snabbt i antal.
- 1879 Dalslands järnväg via Mellerud till norska gränsen öppnas. Man har förbindelse med denna linje via Uddevalla-Vänerns-Herrljunga Järnväg. (AL, Posthistoria)
- 1879 I Kungälv anläggs glasbruk.

- 1879-01-.. Göteborgs och Uddevalla Ångbåtsbolag slås samman med Ångbåts AB Bohuslänska Kusten. (AL, Posthistoria)
- 1879 Gatubeteckningar tillkommer i Lysekil. Husen i hela Lysekil omnumreras.
- 1879 Fastighetstaxeringslängden innehåller ägarnamnen som är registrerade på de olika fastigheterna. [Anm: Några av dessa uppgifter finns införda i pärmtexten i Knuth Hanssons bok om Lysekil, det vill säga för Gamla Strandgatan 15 respektive 24 och uppåt samt för Bansviksgatan 25 respektive 12 och uppåt.]
- 1879 Väderkvarnen vid Norra Kvarngatan rivs troligen. (VÅ 1980-1981, AS, LP 2004-12-23)
- 1879 Fiskebryggan tillkommer i Norra hamnen. Sedan tidigare finns från Bansvik Tullbryggan och Kölhalningsbryggan samt från södra stranden Långebryggan och Garvarebryggan.
- 1879-01-11 Annonns i Bohusläningen
Prima Riga Oljekakor, något sjöskadade, säljes till det billiga priset af 3 kronor pr Ctr. Prof expedieras om requisition insändes till G. J. Sundberg, Lysekil
(BN 1879-01-11/KJ)
- 1879-01-09 Annonns i Bohusläningen
Genom offentlig auktion, som förrättas på härvarande gästgifvaregård lördagen den 18 i denna månad, kl. 12 på dagen, låter undertecknad till den högstbjudande försälja en herstädes stående väderkvarn, hvilken förut varit tillhörig August Lundberg; kommande villkoren att vid auktionens början kungöras. Lysekil de 4 januari 1879.
N. J. NIELSEN.
(BN 1879-01-09/KJ)
- 1879-01-.. **För brandsläckningen i Lysekil** är vald chef lotsfördelningschefen löjtnant H. von Holten, och till öfriga tjänstemän derwid ställets yngre handlande och hantverkare. (BN 1879-01-16/KJ)
- 1879-01-10 ”Från Lysekil Skrifwes till G.P. under den 10 dennes följande:

Det nya året ingick härstädes ganska oroligt, då nyårsdagen wid middagstiden en förfärlig storm med mycket högt watten. Några olyckor hafva dess bättre ej försports, och de i våra båda hamnar befintliga upplagda fartygen lågo fasta i sina förtöjningar. På Fiskebäckskil skola deremot flera fartyg dragit med sig förtöjningarne, utan endast några extra mindre kostnader för ny förtöjning. Sedan denna storm rasat ut, har lugnt wäder med 10 á 11 graders köld warit rådande. Det owanligt wackra slädföre, som första juldagarne gjorde trafiken liflig upphörde plötsligt och efterföljdes af barmark.

I följd af hafrens och andra sädesslags höjda priser emot föregående åren, besöka landtmännen sparsamt köpingen, och handeln synes långt ifrån liflig.

Sillfisket här i närheten är mycket sparsamt, men lärer i norra skärgården wara gifwande, som synes af de många sillastade båtar som ligga här till försäljning. Priset håller sig i mindre poster wid 75 öre fjerdingen. Sillen med samma storlek som i fjol är sämre och magrare och alldeles otjenlig till saltning. Lysekils stora sillwad är försåld till bolag i Donsö för 2.700 kronor.” (BN 1879-01-16/KJ)

1879-01-22 På kyrkostämma beslutar man att köpa orgel till kyrkan. Orgeln beräknas kosta 7.000 kronor. En kommitté får i uppdrag att ordna köpet.

1879-01-23 **”Från Lysekil.**
Arbetslösheten börjar äfwen här i likhet med hwad förhållandet är på andra orter, att göra sig gällande och tiggeriet tilltager följaktligen i orowäckande grad. Trångmålet bland landtboarne häromkring är ganska stort; alla vilja låna penningar, ingen kan utlåna. Mindre jordegare kunna under sådana omständigheter lätt blifwa ruinerade; wore hafrepriserna något högre, kunde den största förlägenheten i någon mån afhjelpas.
Wid i fredags hållen kyrkostämma med Lysekils församling, beslöt församlingen enhälligt att ett nytt 12-stämmigt orgelverk med snaraste skulle byggas i Lysekils kyrka och utsågs en kommitté af 5 personer att anskaffa kostnadsförslag från orgelbyggare, uppgöra kontrakt om byggandet, föranstalta om resterande medels upplåning samt ombesörja den gamla läktarens ombyggnad.” (BN 1879-01-23/KJ)

1879-02-10 **Lysekils tullkammares berättelse om ortens handel, näringar och tulluppbörd m.m. 1878.**

”Köpingens folkmängd uppgår nu till 1.500 personer, inflyttningar ske fortfarande, och flera nya hus hafwa under året blifwit uppförda.

Handelsrörelsen är liflig. Här som annorstädes har handeln detta år dock warit mindre liflig än förra åren. Utom handeln i salubodar och butiker uppköpas

äfwen spannmål, salt fisk, timmer, plankor, bräder, tegel, mursten och allahanda landtmannaprodukter.

Genom uppköp af färsk skarpsill från kringliggande orters fiskare drifwes en ganska betydlig rörelse genom dess beredande till anjowis, hwilket sker fabriksmässigt och herwid mer än 100 personer dagligen under 6 månaders tid warit sysselsatta och haft god förtjenst.

Wärdet af den under året uppköpta skarpsillen kan man antaga öfwerstiger 20.000 kronor och försäljningsvärdet af den beredda waran uppgår sannolikt till 180.000 kronor. Anjowisen afsättes utom i vårt land till stor del i Finland, Ryssland, Tyskland och Frankrike.

Något storsjöfiske idkas ej af köpingens inwånare. Hummerfisket under året uppskattas till 1.000 kronor. Saltad och torkad fisk uppköpes ej obetydligt af kringliggande storsjöfiskare och afyttras hufwudsakligen uppåt norra Sverige. I början af året fångades en mängd stor sill i skärgården norr om Lysekil och deraf insaltades inom köpingen omkring 4.500 tunnor, men sillen war mager och särför swårsåld, hwadan förlust uppstått för insaltare. Wadfiskare deremot hade god förtjenst.

Twenne garfwerier och ett fergeri finns inom köpingen. Ingen fabrik finnes, men en mindre ångsåg har under året drifwits med fördel. I omnejden finnes stenhuggeri wid Malmön, Hunnebostrand, Tången och Wägga, från hwilka utskeppas en mängd huggen och polerad sten.

Badinrättningen, som årligen wunnit mer och mer förtroende har under året warit besökt af omkring 1.500 badgäster.

Telegrafstationen har under året afsändt inländska tarerade telegram 3.211, utländska dito 416, summa 3.627. Ankomna inländska telegram 2.949, utländska dito 709, summa 3.658. Summa afsända och ankomna telegram 7.285.

Köpingens innevånare idka äfwen sjöfart, dels med egna 30 fartyg. Fartyg om 5.300 tons dräktighet och dels såsom skeppare och besättningmanskap på fartyg från andra orter.

Kringliggande skärgårdsbefolkning inom 3 mils afstånd i yttre skärgården ega likaså en mängd fartyg, säkerligen 120 fartyg, hwarmed idkas sjöfart på utrikes orter. Under årens lopp hafwa emellertid frakterna i allmänhet warit låga och lemnat ringa behållning till rederierna.

Inrikes trafiken

Den största inrikes trafiken har under året bedrifwits med 9 fartyg. Ångfartyg, som gjorde reguliera turer mellan Göteborg, Uddevalla, Strömstad och Lysekil, och sedan all waruförpassning upphört för dagliga ångfartyg, har största delen af warutrafiken befordrats med dessa fartyg, hwilka anlupit köpingen hwarje vecka 30 gånger större delen af året.

Till köpingen har under året inkommit 261 fartyg och båtar om tillsammans 4.145 tons och afgått 195 fartyg om 7.102 tons.

Utrikes trafiken

Under året hafwa från Lysekils tullkammare utklarades 130 fartyg. Fartyg och båtar om tillsammans 4.986,31 tons.

De inklarerade fartygen hafwa utgjort 125 fartyg. Om tillsammans 14.123,31 tons.

Under året ha 2:ne strandningar och 3:ne hawerier inträffat inom distriktet.

Wid härwarande tullkammare ha under året uppburits af 130 stycken utklarade och 125 inklarerade fartyg kronor 3.526:74.

För sjömanshuset i Uddevalla ha wid afmönstringar uppburits hyresafgifter kr. 1.750:75.

Bewakningspersonalen har utgjorts af en waktmästare och 3:ne roddare, hwilket för närwarande kan anses tillräckligt.

Kustbevakningen inom Uddevalla tullkammares fördelning utgöres af en kustsergeant och 3:ne kustvakter samt 12 stycken kastroddare. Äfwen öfver denna bevakning har tullinspektionen i Lysekil närmaste tillsyn och utdelar aflöningen.

Kustbevakningen är ändamålsenligt posterad.” (BN 1879-02-10/KJ)

1879-02-17 Annons i Bohusläningen

Hus till salu i Lysekil
Nytt boningshus indelat i 4 rum
och kök på nedra botten, 3:ne rum,
kök och garderober ofwanpå,
säljes billigt, då anmälan göres
hos M. Carlson.

(BN 1879-02-17/KJ) [Anm: Adressen är troligen Rinckenäs n:o 2, se Hfl 1878-1885, pag 67.]

1879-03-03 Annons i Bohusläningen

Offentliga stämningar
Att skraddaren Johan Ferdinand Anderssons
i Lysekil samtliga borgenärer blifvit kallade
genom offentlig stämning att onsdagen den
7 instundande Maj före kl. XII på dagen

å tingsstället i Qvistrum sine fordringar i
hans den 31 januari innevarandeår började,
vid Tunge, Stångenäs, Sörbygdens
och Sotenäs häradsrätt anhängige konkurs
anmäla och bevaka på sätt konkurslagen
den 18 sept. 1862 föreskrifver, kungöres.
Sanneröd den 24 februari 1879

Af Domareembetet

T. Rosenqvist

(BN 1879-03-03/KJ) [Anm: Adressen är Skottgränd n:o 12, se Hfl 1878-1885, pag 117.]

1879-03-10 ”**Från Lysekil** skrifves till G.P.:

Genom det under de senaste dagarne rådande blidwädet wid sydwestlig storm och regn ha snön och isarne gifwit sig, så att wattnet nu är klart såväl i norra som södra hamnen. Om blidwädet fortfar ännu ett par dygn blir med all säkerhet segelloppet häremellan och Göteborg snart farbart. Med Fiskebäckskil och öfriga kringliggande platser sker trafiken nu med båt. Wi förvänta snarast få återse någon af de wanliga hitgående ångarne till stor lättnad och besparing för våra och i orten boende köpmän, hwilka en tid bortåt måst taga sina waror per Jernväg till Uddevalla och vidare derifrån med fordon.” (BN 1879-03-10/KJ)

1879-03-12 Kommunalstämman beslutar om ny Brandordning. I 36 paragrafer är i detalj upptaget hur brandförsvaret skall organiseras.

Eldsläckningsmanskapat består av alla köpingens innevånare mellan 16 och 60 år. De som ej har erhållit särskild befattning skall infinna sig vid brandstället för att giva all möjlig hjälp och åtlyda brandbefälets givna order.

Vid samma stämma föreligger revisionsberättelsen för 1878. Revisorerna säger i sina kommentarer bland annat följande: "Då kommunalavgifterna alltjämt är i stigande utan att inkomsterna i nämnda mån ökat, ett förhållande som gör att de skattskyldiga redan nu äro betungade med ganska stora pålagor, hava revisorerna ansett sig böra ifrågasätta om ej någon nedsättning i det av kommunen lämnade månatliga understödet åt fattiga kunna göras". (Per Carlsson, 1879)

1879-03-20 Annonc i Bohuslänningen

TILLSKÄRNING

Af Damekläder

Såvida ett tillräckligt antal elever antecknar sig,
kommer undertecknad att å Lysekil
under april månad undervisa i tillskärning af
Damekläder. Närmare upplysningar lemnas af

Fröken Caroline Wennergren boende
i Lysekil. CHARLOTTE DROUGGE
(BN 1879-03-20/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 7.]

- 1879-03-24 **Om en välgörenhetstillställning i Lysekil**
”Skrifves till G.P.:
Här gjordes för kort tid sedan upprop af några af köpingens fruar till härvarande familjer, om bidrag af skänker till en slags bazar, hwilka sedermera på gästgifwaregården skulle försäljas till förmån för en insamling åt köpingens mest behöfwande fattige. Detta wann lifligt bifall, och sistlidna måndag samlades en stor del af köpingens familjer i gästgifwaregårdens festvåning, der bufféer, the- och kaffebord, jemte de insamlade gåfworna woro smakfullt anordnade, och serweringen sköttes af unga damer, smakfullt kostymerade. Omsättningen war liflig och stämningen den angenämaste. De mindre värdefulla sakerna bortlottades, hwarwid andra bortauktionerades af en jovialisk auktionsförrättare. Några musikälskande damer och herrar utförde sång, och under loppet af aftonen uppträdde twenne till italienskt positivspelarpar kostymerade amatörer och utförde en för tillfället förträffligt skriwen positiv-visa som wäckte mycken munterhet och bifall. Aftonen tillbringades som sagdt angenämt under omwexling med deklamation, sång och dans, och resultatet blef, att [för] det goda ändamålet wanns en behållning af omkring 260 kronor, förutom en del klädespersedlar och linne, som utdelades.”
(BN 1879-03-24/KJ)
- 1879-03-27 **Professor Curman** anlände hit till staden i går med middagståget, samt afreste strax derpå till Lysekil. (BN 1879-03-27/BN)
- 1879-03-31 Kommunalstämman behandlar tomtförsäljning av vissa markområden i anslutning till av badbolaget redan ägd mark. Bolagets direktör professor Carl Curman meddelar att badbolaget är villigt att betala 500 kronor för markområdet och detta blir även stämmans beslut. (Per Carlsson, 1879)
- 1879-03-31 Annonc i Bohusläningen
**Handelslägenhet
i Lysekil**
Uti nya posthuset i Lysekil uthyres
under sommarmånaderna en till
finare handel särdeles lämplig
lokal, med direkt ingång från
gatan. Vidare meddelar postexpeditören
O. LINDERS, Lysekil.
(BN 1879-03-31/KJ) [Anm: Dagens adress är Rosviksgatan 4.]

1879-04-10 Annonc i Bohusläningen

Borgenärerna uti aflidne Bagaren
A. E. Holms härstädes konkurs och
urarfwabo varda härmed kallade
att sammanträda å härwarande
gästgifwaregård Måndagen d. 21
dennes, kl. 11 f. m. för att besluta
om utarrendering af konkursmassans
bageri och öfrige angelägenheter,
samt bestämmande af underhåll
åt Holms enka och oförsörjda barn.

Lysekil den 5 april 1879

N.J. Nielsen

Rättens ombudsman

(BN 1879-04-10/KJ) [Anm: Bagare Alfred Emanuel Holm bodde vid sin död troligen på dagens adress Kungsgatan 20.]

1879-04-10 Annons i Bohusläningen

FISKEBY PAPPERSBRUKS

Samtliga tillverkningar såsom

Asfalttakpapp, 2, 2½, och 3½ fot bred,

Gul Förhydningspapp i långa banor.

Grålumpapp (Golfmapp) samt

Tjärpapp för väggförhydning

försäljes från kommissionslager till

fabrikpris, med rabatt vid partihandel,

genom handlanden

ANDERS GUSTAF BERGFALK, Lysekil.

(BN 1879-04-10/KJ)

1879-04-.. ”**Resebref från Lysekil**

Sista dagarne i april.

Vårvindar friska

Leka och hwiska etc. etc.

Ja det skola gudarna veta att vårvindarne äro friska i år: men lundarne se föga älskliga ut ännu, fastän första maj är för handen. Bistert var det på morgonqvisten, då VALBORG i söndags ångade utåt Bohusläns brutna skärgård på väg till den kraftigt uppblomstrande köpingen derute bland granitklipporna vid westerhafvens rand. De här och der utefter stränderna strödda små badorterna och handelsplatserna tedde sig ännu grå och domnade efter den långa vinterdvalan och kunde icke täfla i lifaktighet med fiskelägena, der rörelsen kommit igång redan vid första lossandet af isbanden. Otaliga för vinden dinglande långor och torskar m.fl. fisksorter vittnade att vår hurtiga fiskarebefolkning icke legat på latbänk. Småhusen och klipporna i Grundsund och Gullholmen voro bokstavligen beklädda med torkade hafsinnevånare.

VALBORG gick ej genom Strömmarne denna gång, utan tog vägen genom Björn- och Malösunden, en god del penningar äro nedlagda uti denna kanalledning och stora svårigheter hafva säkerligen varit att bekämpa vid arbetet. Midt uti det sistnämnda sundet låg i farleden en större klippa, benämnd Malösten, hvilken bortsprängdes. Arbetet synes vara solidt och utfördt med omsorg; det enda som skulle anmärkas emot detsamma är den skarpa svängningen uti Björnsundet, der farleden kröker sig i nästan rät vinkel. Lotsarne säga att kanalen bort ledas i rak riktning genom ett i närheten liggande trängre sund och mena tro på att sådant arbetet nu är, är det förfeladt. Kanhända hafva de rätt uti sitt första påstående, men låtom oss hoppas ej uti det senare, om blott lotsarne sjelva ville visa mindre gensträfvighet och uppdrifva sin skicklighet ännu en smula, så torde svårigheten vid björnsundet lätt nog kunna öfvervinnas. I alla händelse böra vi vara glada och tacksamma att den nya farleden kom till stånd.

En stund efter sedan ångaren lemnat Gullholmen, kommo vi ut på öppna sjön och snart framskymtade Lysekils kyrktorn vid inloppet till den vackra Gullmarsfjorden, Sveriges djupast inskjutande hafsvik. Fiskebäckskil anlöpes icke och innebyggarne derstädes klaga öfver att ångbåten ej, i likhet med förra året, besöker deras hamn vid hvarje resa till Lysekil. Denna klagan synes berättigad, då man tager i betraktande att nära gemenskap förefinnes i mycket mellan de båda på fjordens ömse stränder liggande platserna. Allteftersom vi nalkades Lysekil, framstodo klarare konturerna af de oregelbundna husraderna. Köpingens läge är just icke märkligt för någon naturskönhet. På en klippig och kal landtunga äro husklungorna grupperade i ett virrvarr, å tvenne sidor häfva sig hafsvågorna och utåt Kattegatt slår ett bälte af kala granitskär sin ring kring udden. Då man kommer närmare märker man dock, att konsten gjort sitt bästa för att pryda ödemarken och ersätta hvad en njugg natur förvägrat. Sålunda lofvar parken, väl vårdad af länsträdgårdsmästaren herr Lindebäck, att blifva en behaglig tillflyktsort för de många flyttfåglar, som här under somrarne bruka restaurera sina krafter efter strapatserna under vintern uti salongerna och klubbarna i hufvudstaden och annorstädes. En mängd vackra villor på kullarne här och hvar bidraga äfven i väsentlig mån att försona ögat med den enformiga klippkusten. Den vackraste bland dem, såväl hvad stil som läge beträffar, torde tvivelsutan vara villan Qvikkjokk, tillhörig en före detta Uddevallabo, fru Elsie Nomell. Genom den gästfria värdinnans tillmötesgående sattes jag i tillfälle att taga villan i närmare skärskådande, och genom egen erfarenhet kan jag således försäkra, att lika stilfullt och anslående som det yttre ter sig med det vackra tornet och de många verandorna och balkongerna, lika elegant, smakfullt och ändamålsenligt är det inre. Anordningarne och ritningarne till det hela äro uppgjorda af egarinnan sjelf. Att byggningen varit kostsam kan man sluta sig till om icke annat deraf, att tomten ensamt, oberäknadt alla de dyra

sprängningsarbetena, kostade 1.000 kronor. Vid parkens ena sida låg en liten gråstenskulle, som alla kastade ringaktande blickar på och undrade hvartill den skulle kunna användas. Kom så fru N. och tog den i beslag. Man log medlidsamt i början, men den charmanta utsikten från det åttakantiga tornets öfversta balkong öfver hamnen och Gullmarsfjorden med de i egendomligt djupblå färgton skiftande bergen i bakgrunden utvisar bäst, att egarinnans skarpa blick riktigt uppfattade lägets ypperlighet. Det vackra Qvikkjokk, som icke i ringaste grad mer än till namnet erinrar om Lappland, torde i år komma i år att bebos af länets höfding, grefve Ehrensvärd.

Under senare åren har mycket byggts på Lysekil. Trots de knappa penningtiderna torde äfven i år en ny villa uppföras af konsul Grave Josias Sundberg, åtminstone är stenfoten till en dylik anlagd å en kulle näst intill Qvikkjokk.

På tal om vackra byggnader kunna vi icke utan saknad omnämna professor Curmans i ren norsk bondstil uppförda villa, som sistlidne sommar genom en snickares vårdslöshet jemnades med jorden af en eldsvåda. Saetershyddorna voro två, hvaraf den ena genom förenade ansträngningar räddades undan lågorna. Den nedbrunna byggnaden kommer att åter uppföras uti samma stil, men en oersättlig skada förblifver alltid förlusten af professor Curmans i huset förvarade rika samling af fornnordiska saker.

I närheten af herr Curmans villa ligga gamla badhuset och den prydliga societetssalongen. De båda badhusaktiebolagen äro nu sammanslagna sedan Bansvik blef försatt i konkurstillstånd. Då tillfölje af de dåliga tiderna så många badgäster som vanligt icke väntas till köpingen, antages Bansviks badhus komma att blifva stängt i sommar. Att badgästerna blifva färre i år sluter man deraf, att högst få förfrågningar om bostäder till dags dato ingått.

Men här ordas redan om både ett och annat, utan att jag ännu beskrifvit huru undertecknad landsteg i köpingen. Detta är dock lätt gjort. Med nattsäcken i hand promenerade jag upp genom parken till gästgivaregården, der jag snart omhuldades af en glad och treflig värd. Huru angenämt än vinstandet der var, måste dock tiden på annat sätt fördrivas, och hvad var då naturligare än att kosan styrdes till kyrkan. Denna är uppförd af trä och dess enda märkvärdighet är en i trä skulpterad vacker predikstol från katolska tidehvarvet och som förut tillhört tyska kyrkan i Göteborg. Församlingen var i dag fåtalig, ty en stor del af köpingsboarne hade begifvit sig öfver till Fiskebäckskil, der själasörjaren höll sin afskedspredikan. Kanhända var det med anledning af denna fåtalighet som klockarens steg genljödo så störande i kyrkan, der han ogenerad, midt under bönerna och församlingens andakt, klampade iväg öfver golvet och förrättade sina göromål. I allmänhet tycktes han sköta sitt "geschäft" på ett

något för mycket businesslike manér. Så t.ex. satte han sig uti en af kyrkbänkarne framme vid altaret och obesväradt räknade kopparslantarne, som han strax förut uppfiskat med den störande håfven. Månne det icke vore på sin plats att litet mer, åtminstone för exemplets skull skilja på andliga och världsliga ting?

Lysekils kyrka är betänkt på att skaffa sig en orgel, hvaraf den hittills varit i saknad. En dylik är beställd hos herrar Molander & Co i Göteborg för 6.700 kronor.

På aftonen besöktes Thalias tempel. Att det ännu var temligen primitivt kan ju icke förundra. En större lada, i hast uppspikade bräder öfver bockar föreställande amphiteaterns sittplatser, der utanför ett skrank, som inneslöt läktarepubliken, kulisser af tyg, medförda af den resande direktören sjelf – se der konstens tempel uti köpingen. Då båset för läktarepubliken blifvit fullt, klättrade de glada gossarne upp under taket på några lösa bräder, hvilka hvarje ögonblick hotade att komma ned i hufvudet på de på amphiteatern sittande människorna. Herr kapellmästaren hade äfvenledes flugit upp inunder taket rätt öfver scenen och trakterade flitigt sitt dragspel. Det var direktör Bergman, som med sina hundar, apor, hästar och bockar fägnade Lysekilsboarne, af hvilka så många infunnit sig att huset var utsåldt. Djuren tycktes hafva tagit intryck af lokalens obetydlighet och lämpade sina produktioner derefter. Emellertid var publiken förtjust; den klappade händer, den stampade i den lösa golfläggnigen så att dammen rök efter det, och den ropade till och med da capo.

Följande dags afton hade jag tillfälle att öfvervara köpingens nyindelade brandkårs första sprutöfning. Tvenne nya sprutor hafva nyligen inköpts från England till ett pris af 1.200 kronor hvardera. Då en äldre spruta förut finnes och kåren är ganska manstark, har köpingen ett eldsläckningsväsen som få platser af den storleken torde kunna berömma sig af. Förtjensten af brandväsendets ordnande tillkommer uteslutande nya köpingens innevånare, ty bebyggarna i gamla köpingen rygga tillbaka för alla utgifter och vilja ej lägga två strå i kors för utvecklingen. Ock likväl torde just de hafva största fördelen af brandredskapen, ty om en eldsvåda olyckligtvis skulle utbryta bland de sammangyttrade husen, kommo människorna att stå sig slätt utan sprutor. Då högst få hafva assureradt sina egodelar skulle förlusterna blifva betydliga. För några år sedan lär ingen i gamla köpingen haft assureradt, men varnade af den afskräckande olyckan i Strömstad m.fl. platser, hafva några kloka personer börjat vidtaga den skyddande åtgärden, oaktadt premierna äro mycket dryga – de uppstiga till 10 %, sades det mig.

Men tillbaka till sprutmönstringen! Under anförande af den hurtige lotsfördelningschefen löjtnant von Holten ryckte tvenne af sprutorna ut från

den, såsom det föreföll mig, något väl tillbommade nya sprutboden vid gästgivaregården. Elden antogs hafva utbrutit i Qvikkjokk. Med ett gladligt mod skyndade manskapet nedåt Kungsgatan med sprutorna, åtföljd af brandsegelservis, rifnings- och bergningskår m.m. som hör till en väl organiserad brandkår. Sjelfva qvinnorna äro inryckta i langningsafdelningen. De nya sprutorna visade sig vara ganska goda för sin storlek och äro framför allt lätthanterliga, en väsentlig egenskap hos en god brandberedskap. Icke förty uttryckte några af de gamla köpingsboarne sin missbelåtenhet och prisade sin gamla spruta. Det är väl sant att denna kastade strålen i det närmaste lika högt, men huru mycket ovigare är den icke?

Uti Lysekil såg jag en polis slå sina lofvar. Han var uppsträckt uti en ny präktig uniform. Den traditionella värdighet, som en lagens tjenare bör innehafva stördes dock något af den ungdomliga karlens nonchalanta hållning. Jag skulle därför vilja gifva honom det rådet, att draga näfvarne ur byxsäckarne och knäppa igen uniformsrocken.

För någon tid sedan arrangerades uti Lysekil en soiré, hvaraf behållningen tillföll de fattige. Den beskrifs på sin tid uti "Bohusläningen". Vid tillfället upplästes nedanstående särskilt för festen författade trefliga verser. Efter de upplysningar jag af författaren sjelf erhöll, voro de ursprungligen afsedda att publiceras uti "Bohusläningen", men då de förirrade sig åt ett annat håll, ville redaktören af denna tidning ej eftertrycka dem. På särskild begäran inflyta de emellertid nu här.

Positiv-visa Melodi: Sandahls kanon

Min sång rör en köping ibland de moderna,
Med badhus och park och mång tjusande tärna,
Der herrarne leva ett "levvande lif";
Men – tyst får du socker, min vän positiv.
Den köpingen fått sig ett namn, som kan lysa,
Och blir väl det enda så länge; ty hysa
Förhoppning om bättre, är blott tidsfördrif,
Om aldrig så mycket jag drar positiv.

Dock finns trenne stjernor för irrande tanken –
Tre lyktor, hos doktorn, hos Jonsson och Banken.
Den som vill ha flera, det rådet dock gif
Hos alla de andra att dra – positiv.

Så finns där en sak, som gör resande flata.
Jag menar vår "vackra" och "rena" Kungsgata,
Den blir aldrig stensatt: men hör! genomdrif

Den saken, så spelar jag fullt positiv.

Bland ”oväsen” många i köpingen finnas,
Ett brandväsen stiftats, om riktigt vi minns,
Nu fattas blott eldsvåda – ack, hvilket lif!
Men den får ej bli uti mitt positiv.

Polisen är kommen! man skrek häromdagen
Och karl`n är siratlig och kan ta i kragen.
Hvar bondkratta, om han är aldrig så ”stif”
Och synd om en hvar, då han ”drar” positiv.

I år kom ej sillen i banor så långa,
Dess längre stå näsorna, också rätt många.
Här blef ej som fjolårs ett faseligt kif,
Ty fångsten fått rum uti mitt positiv.

Snart komma de sjuka från öster och vester,
Då hugger en hvar sig ett halftjog badgäster
Och profvar dess seghet med gaffel och knif
Samt spelar för dem hvarje dag – positiv.

Ja, ”helt skiner soln” snart på köpingen ner
Och Bohuslänsbanken ej stryper nån mer,
Ty snart kan en stackare få kreditiv,
Om bara han spelar helst morskt – positiv.

Nu får jag väl sluta och ”hustru Susanna”,
Ty herrskapet ger oss väl lite på ”tanna”,
Och så till oss fattiga slantar och gif,
För det vill vi ha vefvat för Er positiv.

E...e.”

(BN 1879-05-01/KJ)

1879-05-01 ”Vid köpingens kommunalstämmor måtte det gå underligt tillväga. Det glunkades om ett öfverklagadt beslut och missnöje uttrycktes mot ordföranden. ”Han är för gammal”, sades det rent ut; ”vi tarfva behof af friska, unga krafter, som följa med sin tid”. Hvad ifrågavarande beslut beträffar, så var det fråga om någon jord, som handlande Anders Gustaf Bergfalk, enligt justeradt protokoll, skulle hafva skänkt vid en kommunalstämma till badhuset. Herr Bergfalk påstår sig aldrig hafva yttrat något sådant, som kunde tydas derhän, att han bortskänkte sin egendom och har nu hos kunglig befallningshafvande öfverklagat beslutet.

Efter en vistelse af dagarne tu i Lysekil blef jag betänkt på att begifva mig hem igen till Uddevalla. Kl. ½ 8 på tisdags morgon stod jag på ångbåtsbryggan och kikade på ”Valborg”, der den kom ångande framåt Gullmarsfjorden. Snart stod jag ansigte mot ansigte med den fryntlige och af alla omtyckte befälhafvaren och en stund derefter voro vi ute på vattnet. Hemresan var treflig om än vädret var kyligt; under natten hade tumtjock is lagt sig öfver Gullmarsfjordens inre delar. Det enda som störde resans behaglighet var de hemska exklamationerna af en ung vansinnig flicka, som skulle afföras till hospitalet på Hisingen. Hon var dotter till en landtbrukare på Qviström som hade blifvit vansinnig af olycklig kärlek och religionsgrubbel, berättades det. När två så våldsamma furier svänga om med en menniskokjerna, kunna starkare naturer än en svag qvinnas duka under.

Men nu har jag kommit in på allt för sorgliga ämnen och därför torde vara bäst att sluta. Nobody” (BN 1879-05-01/KJ)

- 1879-05-19 Stämman beslutar behålla läkarlönen till 2.500 kronor. Doktor Erik Adolf Rehnberg har då redan beslutat tillträda en provinsialläkartjänst i Jörlanda. Som efterträdare får kommunen temporärt doktor Gerhard Nilsson. (Per Carlsson, 1879)
- 1879-06-09 Kommunalstämman ställer sig positiv till uppförande av sjukhus eller sjukstuga i köpingen. Man avvaktar dock beslut från kringliggande kommuner. Vid detta tillfälle har doktor Rehnberg lämnat Lysekil och flyttat till Jörlanda. Stämman beslutar även att uppföra häkte på för ändamålet avsatt tomtmark. (Per Carlsson, 1879)
- 1879-07-.. Stämman tar beslut att förvaringshäkte skall uppföras på tomt vid nuvarande Korsgatan 10. Byggmästare August Svensson får entreprenaden för 997 kronor. Bygget utförs under sommaren och står klart i september. (Per Carlsson, 1879)
- 1879-07-30 Bohusläns tidning:
”**Till winterfisket** bereder man sig på allvar i Lysekil. förutom det att Konsul G. J. Sundberg låter tillverka en anseelig mängd silltunnor, är han nu i färd med att wid sjöstranden inne i wiken ett stycke från ångbåtsbryggan uppföra ett större magasin, afsedt för upplag af sill. De förluster, man genom oriktiga inläggningsmetoder för 1½ sedan ådrogo sig, torde, om fisket i winter återkommer, leda till större aktgifwande på inläggningen och sillens behandling, så att man kan få fullgiltig och säljbar vara.” (Bohusläns tidning 1879-07-30)
- 1879-08-01 Den nya brandordningen i kommunen börjar gälla.

- 1879-08-04 Kommunalstämman beslutar att tillskriva Medicinalstyrelsen i syfte att få läkartjänsten i Lysekil upphöjd till provinsialläkartjänst. Orsaken är att ingen sökande har anmält sig till distriktsläkartjänsten efter doktor Erik Adolf Rehnberg. (Per Carlsson, 1879)
- 1879-08-15 Kommunalstämman konstaterar att ingen sökande anmält sig till läkartjänsten "oaktat densamma blifvit anslagen ledig 2:ne gånger".
- Privatskolan [på Kungsgatan 7] startar på höstterminen trots osäkerheten om kommunalt anslag. Lärare är Ernst Sjölander och Axel Julius Lidell. De anställer en tredje lärare, Severin Andersson, son till skomakare Anders Niklas Christensson som 1876 inflyttat från Bro och köpt Nils Hansson Lyckes hus vid Gamla Strandgatan n:o 10. (Per Carlsson, 1879) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 56.]
- 1879-09-15 Tidigare har kommunen beslutat att bidra till privatskolan [på Kungsgatan 7] med 400 kronor per år under två år. Dessa två år är nu till ända och då kommunens framställan till landstinget om ett bidrag till skolan i Lysekil har blivit avslagen, har stämman att ta ställning till fortsatt bidrag till privatskolan.
- Under diskussionen framkommer förslag om anslag med 800 kronor per år i två år samt avslag på avdragsframställan. Stämman beslutar med 683 ja-röster mot 177 nej-röster om bifall till framställan.
- I protokollet är angivet att en före detta skollärare [Anders Engelbrektsson Lundberg] framträder med en skrivelse undertecknad av 30 kommunmedlemmar vari alla yrkar avslag på framställan "samt bestreds all rätt för kommunalstämman att fatta beslut i detta ärende". Undertecknarna anser "att denna skola endast var avsedd för de bättre lottade samhällsmedlemmarnas barn och ej för kommunens barn i allmänhet eller för folket, vadan kommunen som sådan icke har med densamma det ringaste att skaffa, helst det måste vara både rätt och skäligt, att de personer som önska bestå sina barn en möjligen bättre och längre utsträckt undervisning än den som den allmänna skolan eller folkskolan erbjuder, också böra betala kostnaderna härför".
- Anders Engelbrektsson Lundberg överklagar beslutet till länsstyrelsen, som begär in yttrande från folkskoleinspektör Christoffer Leonard Leidesdorff i Uddevalla. Denne lämnar en kritisk skildring av skolan.
- Lagom till stämman har distriktsläkaren i Ronneby, med.lic. Emil Sixtus Falk, anmält sig som sökande till den utannonserade tjänsten. Falk får tjänsten. (Per Carlsson, 1879)

- 1879-09-15 ”För rätt att under fyratio år mot viss avgäld utkila, bearbeta, transportera och utskeppa granit från två lotter utmärkt vid Stångehuvud samt rätt att uppföra byggnader, begagna och anlägga vägar jämte andra villkor enligt kontrakt 1879-09-15 till J. Olsson på Näset och Carl Johan Schylander från Oskarshamn, transporterat till Kessel & Röhl i Wånevik av Martin Carlsson.” Köpet gäller utmarkslott LII på Stångehuvud. (Lysekils Fastighetsbok, avdelning A, Band II, blad 137.) [Anm: Detta är fram till i skrivande stund den äldsta funna noteringen om Kessel & Röhl i källor som berör Lysekil.]
- 1879-09-21 Orgeltramparsysslan anförtros av den följande stämman åt kyrkvaktaren mot ett tilläggsarvode av 50 kronor per år. Han skall sköta trampningen "vid alla de tillfällen då orgeln får och skall användas".
- Organisttjänsten skall tills vidare uppehållas av folkskollärare Nils August Kumlin, som härför "af församlingen erhåller ett frivilligt offer". Senare tillerkänns han ett årligt arvode av 200 kronor per år.
- Orgelns inköp är alltså helt finansierat av gåvomedel och det blir "dessutom ett öfverskott af 2.800 kronor" av Robert Nordvalls gåva. Dessa pengar vill kyrkostämman överföra till skolbyggnadskassan.
- 1879-09-26 Till kommunalstämman finns en skrivelse med hemställan om ett hyresbidrag på 250 kronor då inkomsterna från patienter från andra kommuner varit ringa. Skrivelsen är undertecknad Gerhard Nilsson. (Per Carlsson, 1879)
- 1879-10-.. Kommunalstämman behandlar 1880 års inkomst- och utgiftsstat. Underskottet på cirka 6.000 kronor beslutas täckas genom upptagande av lån. (Per Carlsson, 1879)
- 1879-12-23 På kommunalstämman beslutas att kommunen skall ta upp ytterligare 4.000 kronor i lån på grund av att skolan är i stort behov av ekonomisk förstärkning.
- Vid stämman diskuteras även att låta iordningställa köpingens gator. Man är överens om att först måste gatorna rätas. En kommitté tillsätts för att överlägga med jordägarna om dessa är villiga att medgiva intrång då gatorna rätas ut.
- Vid kommunalstämman behandlas även en fråga från Landstingets sjukvårds-kommitté om köpingens intresse att ställa tomt till förfogande för sjukhusbygge. Lysekil skall bekosta en tomt, lättillgänglig från såväl land- som sjösidan, med utrymme för uthus, planteringar och gård, samt brunn å tomten eller tillgång på vatten inte alltför långt från tomten. Landstinget skall bekosta uppförandet av sjukhuset, dess årliga underhåll och service. Stämman beslutar

att ställa tomt till förfogande, men priset får ej överstiga 500 kronor eller 50 kronor per år i arrende. (Per Carlsson, 1879)

1879 I Lysekil finns 37 fartyg (36 segelfartyg om 7.459 ton och 1 ångbåt om 13 ton med 20 hkr maskin) registrerade enligt Förteckning över Sveriges Handelsflotta. (Lüsch, Lysekils Historia, sid 167) (Knuth Hansson, sid 27)
Benjamin Emilius Mollén är redare för nio fartyg , J.B. Jonsson för sex, Mattias Stranne i Fågelviken, Bro, för sju, Grave Josias Sundberg för tre och Hjalmar Charmil Bergström för ett. Köpmannen Andreas Andersson Bratt är huvudredare för ångbåten Lysekil om 13 ton. (Knuth Hansson, sid 30)

./